

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1792/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 96. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] Budapest Főváros XV. Kerület Önkormányzata indítványozó képviselőjében eljáró dr. Litresits András ügyvéd az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszban kezdeményezte a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 96. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege, hogy az indítványozó alperes végrehajtási ügyében a végrehajtás megszüntetése iránti kérelmét az elsőfokon eljáró bíróság elutasította és az indítványozót a le nem rótt illeték megfizetésére kötelezte.
- [3] A kizárólag az illeték megfizetésével kapcsolatos fellebbezést elbíráló, másodfokon eljáró bíróságnak a fellebbezett rendelkezést helybenhagyta. Indokolásában kifejtette, hogy a végrehajtási eljárásban a Pp. rendelkezéseit kell alkalmazni és a Pp. 96. § (2) bekezdése egyértelműen rendelkezik arról, hogy az illetékmentesség nem mentesíti a felet a végrehajtási eljárás során meg nem fizetett illeték megfizetése alól.
- [4] 2. Jelen indítványt megelőzően az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján – az Abtv. 26. § (1) bekezdés *b)* pontjára is hivatkozó – indítványt terjesztett elő, melyben a Fővárosi Törvényszék 45.Pkf.635.295/2023/3. és a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság 0104-19.Vh.750/2023/9. számú végzéseinek alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését kérte az Alaptörvény XXVIII. cikkében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelme és az eljáró bíróságoknak az Alaptörvény 28. cikkét sértő jogértelmezése miatt. Az alaptörvény-ellenességet jelentő kérdést

abban látta, hogy lehet-e kötelezni egy teljes személyes illetékmentességben részesülő felet eljárásai illeték megfizetésére.

- [5] 3. Az Alkotmánybíróság főtárgya tájékoztatóját és hiánypótlási felhívását követően az indítványozó kiegészített indítványában – korábbi indítványát megváltoztatva – az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapítva a Pp. 96. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését kezdeményezte.
- [6] Az indítványozó kifejtette, hogy a panasszal támadott jogszabály alkalmazásával hozott bírói döntéseket az Alaptörvényben biztosított jogai, nevezetesen az Alaptörvény XXVIII. és 28. cikkei sérelmével hozták. Az elbírálandó alkotmányjogi kérdést jelen indítvány keretei között ismét akként jelölte meg, hogy lehet-e kötelezni egy teljes személyes illetékmentességben részesülő felet az eljárásai illetékek megfizetésére, az ezzel ellentétes jogszabályhelyek figyelmen kívül hagyása mellett. Kifogásolta, hogy sem az első-, sem a másodfokú végzésből nem derül ki, hogy a bíróságok miért hagyták figyelmen kívül az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) rendelkezéseit, amelyek ebben az esetben ellentétesek a Pp. rendelkezéseivel. Hivatkozott a Kúriának a személyes illetékmentes fél illetékfizetési kötelezettsége tárgyában hozott 1/2018. PJE határozatára, melyben a Kúria úgy foglalt állást, hogy az Itv. 5. §-a alapján személyes illetékmentességben részesült fél a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: korábbi Pp.) 86. § (2) bekezdése alkalmazásában nem kötelezhető a polgári pert követő végrehajtási eljárásban felmerülő, le nem rótt illetékek viselésére. Az indítványozó szerint ügyében alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, hogy a bíróságok eljárásukban és döntésükben a támadott jogszabályi rendelkezést alkalmazták és ez a bírói döntéseket érdemben befolyásolta.
- [7] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálása előtt dönteni kell annak befogadásáról. Az alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróság – figyelemmel az Abtv. 47. § (1) bekezdésére, 50. § (1) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1) és (2) bekezdéseire – tanácsban eljárva dönt. A panasz akkor fogadható be, ha az megfelel a törvényben előírt követelményeknek, különösen az Abtv. 26-27. és 29-31. §-aiban foglalt feltételeknek. Ezekon kívül az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a) – f)* pontjaiban foglalt kritériumoknak. Az Abtv. 56. § (3) bekezdés értelmében a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [8] 5. Az alkotmányjogi panasz a törvényi feltételeknek az alábbiak szerint – részben – felel meg.

- [9] 5.1. Az indítványozó által 2024. január 19. napján kézhez vett végzés ellen 2024. március 29. napján elektronikus úton a bírósághoz benyújtott alkotmányjogi panasz – az Abtv. 30. § (1) bekezdésére és az Ügyrend 28. § (1) bekezdésére figyelemmel – határidőben érkezett. Ugyancsak határidőben érkezettnek minősül a 2024. április 18. napján átvett hiánypótlási felhívásra 2024. május 21. napján beérkezett kiegészített alkotmányjogi panasz is.
- [10] 5.2. Az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőséget kimerítette, további jogorvoslati lehetőség nem volt számára biztosítva. Az indítványozó az alkotmányjogi panasz benyújtására az Abtv. 26. § (1) bekezdésében meghatározott indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll, tekintettel arra, hogy az alapügy alperese volt. A jogi képviselő a meghatalmazását csatolta.
- [11] 5.3. Az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek a következők szerint tesz eleget.
- [12] Tartalmazza a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza [Abtv. 26. § (1) bekezdés]; az eljárás megindításának indokait (az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvényben foglalt tisztességes eljáráshoz való joga sérült, továbbá az Alaptörvényben előírt jogértelmezési előírás követelményének nem felel meg a bíróságok által értelmezett és alkalmazott rendelkezés); az Alkotmánybíróság által vizsgálendő jogszabályi rendelkezést [Pp. 96. § (2) bekezdése]; az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése és a 28. cikke]; valamint kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a támadott rendelkezést.
- [13] Az indítványozó a Pp. illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezése alaptörvényellenessége megállapítását kezdeményezte, az alaptörvény-ellenesség indokát a tisztességes bírósági eljárás megsértésében és a bíróságok jogértelmezésében jelölte meg, a támadott jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességét azonban nem indokolta. Érvelésében az értelmezése szerint a Pp. és az Itv. között fennálló kollízióra hivatkozott és erre alapítva kifogásolta a bíróságok jogértelmezését és jogalkalmazását.
- [14] Az Alkotmánybíróság az állított normakollíziót illetően megjegyzi, hogy az Itv. és a hatályos Pp. rendelkezései között az általános szabály és az alóla tett kivétel, mint speciális rendelkezés viszonya áll fenn. Az indítványozó által említett kúriai jogegységi határozat pedig eltérő tartalmú rendelkezésekre vonatkozott.
- [15] 5.4. Az Alkotmánybíróság az indítvány alapján megállapította, hogy az indítványozó alkotmányossági kifogásai kifejezetten és kizárólag az eljáró bíróságok jogértelmezésére és jogalkalmazására irányulnak.
- [16] Az indítványozó nem jelölte meg, hogy a támadott jogszabályi rendelkezés az Alaptörvény mely rendelkezésébe és miért ütközik, ezzel összefüggésben csupán az

Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét állította, de indokolást nem terjesztett elő. Indokolás hiányában a kérelem nem felel meg a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában előírt követelményének. Az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek megjelölése önmagában nem ad kellő alapot az alkotmányossági vizsgálat lefolytatására, az indítványban azt is ki kell fejteni, hogy a kifogásolt jogszabályi rendelkezés az Alaptörvény mely rendelkezését és milyen okból sérti. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ennek hiányában az indítvány – a tartalmi követelményeknek meg nem felelő volta miatt – nem bírálható el {lásd: 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}.

- [17] Az Alkotmánybíróság szerint az Alaptörvény felhívott XXVIII. cikke és a támadott rendelkezés tartalma között alkotmányjogilag értékelhető összefüggés nem állapítható meg.
- [18] Az Alaptörvény 28. cikkét illetően továbbá az Alkotmánybíróság korábban már megállapította, hogy ez a rendelkezés a bíróságoknak címzett jogértelmezési szabály, amely nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani {lásd: 3146/2013. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [39]}.
- [19] 6. Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem felelt meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti – az állított alaptörvény-ellenesség indokolása – feltételének, ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. október 15.

Haszonicsné dr. Ádám Mária s.k.
tanácsvezető alkotmánybíró, előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s.k.
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s.k.
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s.k.
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s.k.
alkotmánybíró